

B.Garalejić, dipl.inž., ratar-povrtar (ZP 13.12.2019.)

TREKUTNO STANJE USEVA OZIME PŠENICE I OZIMOG JEČMA NA OGLEDNOM POLJU PSS PANČEVO

Setva na Oglednom polju PSS Pančevo makroogleda ozimih strnih žita obavljena je 20 i 21.10.2019.godine.

Ovde smo ušli u treću dekadu oktobra meseca I uslovi koje smo zatekli bili su sledeći:

Tabela 1. Suma padavina u septembru I oktobru do početka setve (mm)

Mesec	Količine padavina (mm)
Septembar	30,0 Dek. (13,2+1,4+15,4)
Oktobar, do 20.	6,0 Dek. (5,8+0,2)

Predusev: suncokret

Osnovna obrada: teška tanjirača, 2 puta

Preds.priprema: teška drljača, 1x

Setva: dejalica AMAZONE D3000

Praktično sa malom količinom padavina kao rezervom, ako se može tako nazvati količina iz septembra meseca, setva je obavljena u suvo zemljište.

Nakon setve pa sve do 9.12.2019., imali smo sledeće količine padavina:

Tabela 2. Suma padavina od 20.10 do 09.12. sa višegodišnjim prosekom za mesece i ukupnom količinom padavina do naznačenog datuma (mm)

Mesec	Količine padavina (mm)	Prosek 2004-2017 god. (mm)
Septembar	30,0	52,8
Oktobar, do 20.	9,6 (6+3,6)	48,8
Novembar	64,2	52,9
Decembar, do 9.12.	13,8	45,8*
Ukupno (XI-XI) bez XII	103,8	154,5

Posmatrajući podatke vidimo da imamo u mesecu setve, oktobru, nedostatak padavina od 39 mm, dok sa padavinama u mesecu novembru možemo biti zadovoljni. Praktično nicanje početkom novebra I padavine doprinele su neometanom nicanju I rastu ozime pšenice I ozimog ječma.

Slika 1. Ozimi ječam (levo) I ozima pšenica (desno) na dan 12.12.2019. (O.polje)

Pored padavina za rast I razviće neophodna je I temperature, a za koren naročito temperature zemljišta. Ovaj parameter meri se na dubini od 5 cm.

Tabela 3. Suma mesečnih srednjih dnevnih temperature zemljišta na 5 cm dubine (°C)

Mesec	Suma srednje dnevne temp.zemlj. na 5 cm (°C)
Septembar	560
Oktoibar, do 20.	393,3
Novembar	315,3
Decembar, do 9.12.	41
Ukupno (X-XI) bez IX i XII	708,6

Sa sumom temperature od oktobra do kraja novembra možemo da zaključimo sledeće: uslovi za rast korena, sa vlagom tokom novembra meseca I sumom temperature 708,3 °C omogućile su njegov rast .

Iako je nicanje bilo kasnije ponikle biljke su iskoristile nakupljenu toplotu u zemljištu i pored nadzemnog dela razvijale su I koren.

Ako ovo pogledamo malo “bolje” videćemo još interesantnih stvari.

Slika 2. Ozimi ječam (levo) i ozima pšenica (desno), dubina setve, dužina korena, pojava bokorenja tj sekundarnih stabala (O.polje)

Tabela 4. Komentari vezani za gornju sliku

OZIMI JEČAM (levo)	OZIMA PŠENICA (desno)
1. dubina setve: maksimalno do 3cm, najčešće između 2 i 3 cm.	1. dubina setve: maksimalno do 3cm, najčešće između 2 i 3 cm. Preporučuje se 4+- 1cm.
2. samo je prva i druga biljka, sa leve strane, počela da bokori.	2. nema bokorenja.
3. čvor bokorenja nije toliko vidljiv.	3. čvor bokorenja vidljiv, svega 1 cm ispod površine zemlje.
4. faza BBCH 12-13 (2-3 lista) uz napomenu da je ovaj rok setve kasan za ozimi ječam te su biljke slabo razvijene.	4. faza BBCH 12-13 (2-3 lista).
5. koren dužine od 4 pa i više od 10 cm.	5. koren dužine od 4 pa i više od 10 cm.

ZAKLJUČAK

U odnosu na uslove koje smo imali usevi su dobro razvijeni, na ruku mu idu vremenske prilike. Ono što je problematično jesu manje količine padavina i njihov nedostatak u prvoj dekadi decembra meseca. Usevi su u fazi da mogu izdržati mrazeve, ali osetljiviji na ekstremno niske temperature od npr. -15 do -20 °C, kada bi sigurno nastale štete na usevima.

Praktično usevi su u period "kaljenja" gde bi bilo najbolje da se temperature kreće od 10 do 15°C a noćne ne padaju ispod 0°C. Još uvek imamo ovakve uslove. Sa kaljenjem protein prelaze u šećere I na taj način omogućuju usevima da prezime.

Poslednjih godina imali smo uslove "konstantnog rada" useva tokom zime sa primerom ledenih meseci decembar 2016 I januar 2017 kada je srednja dnevna temperature mesečna bila ispod 0 °C. Usevi nisu izmrzli ali o tome drugi put.

PREPORUKA

Obiđite Vaše iznikle useve i uporedite sa usevima na slici. Da li su bolji ili...?